

Toespraak bij 2025-herdenking vliegramp Bijlmermeer

Gehouden bij Open Ateliers ivm de harde wind en stevige regenbuien.
Door Henk van de Belt - vz Comité Herdenking Vliegramp Bijlmermeer.

Hartelijk welkom op deze knusse locatie en we hier gezamenlijk de vliegramp herdenken. Door een medisch akkefietje ben ik niet altijd goed te verstaan. Geen nood. Toffe dominee Otto Ruff, rampmaat en comitélid, spreekt mijn speech. Trouwens binnenkort staan alle toespraken weer op de facebooksite Vliegramp Bijlmermeer.

Otto, voor jou mijn microfoon:

Het afgelopen jaar was een bijzonder jaar. Er kwam een begin aan de openbaarmaking van het tot 2070 geheime archief van de Bijlmerramp. Een uitvloeisel van een unaniem aangenomen motie in de Tweede Kamer en het daaropvolgende advies van ACOI, Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding. Een degelijk advies met stukkenlijst etc. Ik trof er zelfs in aan dat ook een open brief van mij uit 1995 geheim verklaard is.

Een uitvloeisel is ook dat Fieke Krikhaar allerlei archieven over de Bijlmer vliegramp inventariseerde. En dat resulteerde in goed nieuws.

Stadsarchief Amsterdam startte recent met een fraaie website geheel gewijd aan stukken en bronnen over de Bijlmer vliegramp. Het wordt een groeiend archief want er komt nog 6 meter archief van mij bij. De internetlink staat straks op onze facebooksite 'Vliegramp Bijlmermeer'.

Ook bij het Nationaal Archief in Den Haag is fysiek en digitaal veel te vinden, al is er nog een geheim dossier. Begin dit jaar heeft een groep Zuidoostbewoners op uitnodiging een bezoek aan het Nationaal Archief gebracht. De ordners met vrachtbrieven bleken te technisch voor leken.

Er is nog een website gelanceerd. Henk Pruis, gepensioneerd en gepassioneerd onderzoeker van onder de andere Bijlmer vliegramp, heeft een bijzondere collectie documenten op zijn uitgebreide site gezet.

En ex-onderzoeker Harry Horlings schreef dit jaar even 140 pagina's over de vliegramp-aspecten die volgens hem nadere toelichting behoeven.

Al 33 jaar is verwoed onderzoeker Louis Bertholet bezig met een dik boek dat nog net door de brievenbus kan. Ik zie uit naar het resultaat.

Lony Wesseling, Otto Ruff en ik vroegen op het in november gehouden internationaal symposium van ICAO-aandacht voor vliegrampslachtoffers op de grond. ICAO, de internationale burgerluchtvaart organisatie, ging

er nauwelijks op in. Dus voorlopig geen Verdrag van Amsterdam als belangrijke uitbreiding van het Verdrag van Chicago. Helaas. Terwijl er recentelijk toch weer 3 grote vliegcrashes waren waarbij ook slachtoffers op de grond waren te betreuren.

In januari werd ik gebeld met slecht nieuws. Een bezopen vandaal had de unieke glasplaten van ons monument vernield. Met hulp van Kunstwacht en een klein boekje uit m'n archief zijn de glasplaten vernieuwd. Alle namen in heel kleine lettertjes van de 2000 makers van de mozaïektegels moesten overgetikt worden. Tof dat het monument nu weer fraai en compleet is. Alleen het onbekende colofon ontbreekt nog. Bij mooi weer zit er een vaste chill-club. Met een bezempje houden ze het er schoon. Ze willen geen troep in hun relaxende openlucht huiskamer.

Even 55 jaar terug. In 1970 ging ik van het leuke Meppel naar roemrucht Amsterdam in een oldtimer. Een paars beest met grote spatborden en grote nukken. Ik ging in de moddernieuwe Bijlmer werken als typograaf. Honderden boeken gezet. Om het zetsysteem te bezorgen stond m'n slecht startende oldtimer de hele dag stand-by te draaien. Een ander probleem was de slippende koppeling. Ik moest een aanloop nemen om de hoge grachtenbruggen te overwinnen. Rond 1990 was de Bijlmer verloederd en onveilig. Omdat ik geen fijnere woning kon vinden ben ik in Kikkenstein gebleven en met buurtgenoten gaan knokken voor meer woonkwaliteit.

Op 4 oktober 1992 veranderde een hels inferno mijn ontwerpersleven en buurtbouwrij drastisch. Nu, 33 jaar later ben ik nog steeds en bij vlogen intensief bezig met de vliegcrash. Ik besef dat ik zelf een nukkige oldtimer ben geworden. M'n lijf houdt mijn ambities niet meer bij, terwijl ik nog zoveel ideeën wil realiseren. En meer tijd voor mi gudu Tine en m'n vele vrienden. En tijd voor de overdracht van m'n vliegcrash-archief. Ik ga voorlopig verder als adviseur van het herdenkingscomité.

Het was een eer voorzitter te zijn en met mijn comitégenoten, stadsdeel en vele anderen het verdriet van de vliegcrash draaglijker te maken.

Helaas kan onze Bijlmer icoon Toon Borst die zich vanaf de rampdag enorm inzette er vandaag wegens oververmoeidheid niet bij zijn.

We zien elkaar wel weer. Bijpraten doe ik graag.

Hint: Geef veel brasa's. Dat geeft kracht aan de ander en aan jezelf!

Henk J. van de Belt

<

Otto Ruff noemt recent overleden nabestaanden en vliegcrash-actievo's.